

DECIZIA nr. 787 din 3 decembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 57 alin. \(4\) din Legea nr. 85/2014](#) privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în [MONITORUL OFICIAL nr. 116 din 14 februarie 2020](#)

Data intrării în vigoare 14-02-2020

Valer Dorneanu	- președinte
Cristian Deliorga	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Ionița Cochintu	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 57 alin. \(4\) din Legea nr. 85/2014](#) privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, excepție ridicată de Societatea Trusmann Construct - S.R.L. din Giroc, județul Timiș, și de Societatea Roca Extract - S.R.L. din Orșova, județul Mehedinți, în Dosarul nr. 6.290/101/2015/a6 al Tribunalului Mehedinți - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.173D/2017.
2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.
3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, menționând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 13 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 6.290/101/2015/a6, Tribunalul Mehedinți - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 57 alin. \(4\) din Legea nr. 85/2014](#) privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Societatea Trusmann Construct - S.R.L. din Giroc, județul Timiș, și de Societatea Roca Extract - S.R.L. din Orșova, județul Mehedinți, într-o cauză întemeiată pe dispozițiile [Legii nr. 85/2014](#), având ca obiect soluționarea unei cereri prin care se solicită înlocuirea administratorului/lichidatorului judiciar.
5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile criticate instituie o restrângere a accesului liber la o instanță în ceea ce privește dreptul tuturor participanților la procedura insolvenței de a sesiza judecătorul-sindic cu o cerere de înlocuire a administratorului/lichidatorului judiciar. În consecință, întrucât niciun creditor nu are calitate procesuală activă în mod individual, în condițiile în care sunt creditori care au o opinie contrară celei adoptate de adunarea creditorilor sau care nici măcar nu pot convoca o adunare a creditorilor pentru că au o creanță mai mică decât limita prevăzută de [art. 49 alin. \(1\) din Legea nr. 85/2014](#), este încălcat dreptul de proprietate al acestor creditori, reprezentat de creanța deținută. Având în vedere faptul că, în acest context, creditorul cu o creanță admisă la masa credală, în baza unui tabel preliminar/definitiv de creanțe, este titularul unui drept de creanță care este constituită dintr-o sumă de bani, din perspectiva [art. 44 din Constituție](#) un astfel de drept de creanță este un drept de proprietate. De asemenea, drepturile de creanță sunt protejate ca bunuri și din perspectiva [art. 1 din Primul Protocol](#) adițional la [Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale](#), or, ingerința legiuitorului, prin normele criticate, în dreptul de proprietate al creditorului nu se încadrează în limitele și condițiile prevăzute de [art. 53 din Constituție](#).
6. Tribunalul Mehedinți - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.
7. Potrivit dispozițiilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. Guvernul, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în materie, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.
9. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile [Constituției](#), precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor [art. 146 lit. d\) din Constituție](#), precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze prezenta excepție.
11. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile [art. 57 alin. \(4\) din Legea nr. 85/2014](#) privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25 iunie 2014, care au următorul cuprins: „(4) În orice stadiu al procedurii, judecătorul-sindic, din oficiu sau ca urmare a adoptării unei hotărâri a adunării creditorilor în acest sens, cu votul a mai mult de 50% din valoarea totală a creanțelor cu drept de vot, îl poate înlocui pe administratorul judiciar/lichidatorul judiciar, pentru motive temeinice. Înlocuirea se judecă în camera de consiliu, de urgență, cu citarea administratorului judiciar și a comitetului creditorilor. Împotriva încheierii se poate formula apel în termen de 5 zile de la comunicare.”
12. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale [art. 21](#) privind accesul liber la justiție, ale [art. 44](#) referitor la dreptul de proprietate privată și ale [art. 53](#) cu privire la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale. De asemenea, sunt menționate și prevederile [art. 1 din Primul Protocol](#) adițional la [Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale](#).
13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că procedura prevăzută de [Legea nr. 85/2014](#) impune crearea unui cadru unitar, colectiv, concursual și egalitar în care creditorii unui debitor comun să își poată valorifica drepturile împotriva debitorului aflat în stare de insolvență, în acord cu scopul și cu principiile ce guvernează această procedură, spre exemplu, asigurarea unei proceduri eficiente, inclusiv prin mecanisme adecvate de comunicare și derulare a procedurii într-un timp util și rezonabil, într-o manieră obiectivă și imparțială, cu un minim de costuri; asigurarea unui tratament egal al creditorilor de același rang; asigurarea unui grad ridicat de transparență și previzibilitate în procedură; recunoașterea drepturilor existente ale creditorilor și respectarea ordinii de prioritate a creanțelor, având la bază un set de reguli clar determinate și uniform aplicabile.
14. Organele care aplică procedura insolvenței prevăzută de [Legea nr. 85/2014](#) sunt instanțele judecătorești, judecătorul-sindic, administratorul judiciar și lichidatorul judiciar [[art. 40 alin. \(1\)](#)].
15. Astfel, pentru preluarea poziției de administrator judiciar, practicienii în insolvență interesați depun la dosarul de insolvență o ofertă în dosarul respectiv. În cazul în care nu sunt oferte depuse la dosar, judecătorul-sindic va desemna provizoriu, până la prima adunare a creditorilor, un practician în insolvență ales în mod aleatoriu din Tabloul Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România. În cadrul primei ședințe a adunării creditorilor, creditorii care dețin mai mult de 50% din valoarea totală a creanțelor cu drept de vot pot decide desemnarea unui administrator judiciar, stabilindu-i și onorariul. Creditorii pot decide să confirme administratorul judiciar sau lichidatorul judiciar desemnat provizoriu, stabilindu-i onorariul. În această din urmă situație nu va mai fi necesară confirmarea judecătorului-sindic. Prima ședință a adunării creditorilor va avea în mod obligatoriu pe ordinea de zi atât confirmarea/ desemnarea administratorului judiciar/lichidatorului judiciar, cât și stabilirea onorariului acestuia. Creditorul care deține mai mult de 50% din valoarea totală a creanțelor poate să decidă, fără consultarea adunării creditorilor, desemnarea unui administrator judiciar ori lichidator judiciar în locul administratorului judiciar sau lichidatorului judiciar provizoriu ori să confirme administratorul judiciar provizoriu/lichidatorul judiciar provizoriu și să îi stabilească onorariul [[art. 57 alin. \(1\)-\(3\) din Legea nr. 85/2014](#)].
16. Or, având în vedere această procedură de numire, precum și principiile mai sus prezentate, care stau la baza procedurilor de prevenire a insolvenței și de insolvență, legiuitorul a luat în considerare același criteriu și în ceea ce privește înlocuirea administratorului judiciar/lichidatorului judiciar, și anume criteriul valorii creanțelor, astfel că înlocuirea se dispune de către judecătorul-sindic, din oficiu sau ca urmare a adoptării unei hotărâri a adunării creditorilor în acest sens, cu votul a mai mult de 50% din valoarea totală a creanțelor cu drept de vot, tocmai în virtutea naturii speciale a procedurii prevăzute de [Legea nr. 85/2014](#), procedură care impune crearea unui cadru unitar, colectiv, concursual și egalitar; înlocuirea se judecă în camera de consiliu, de urgență, cu citarea administratorului judiciar și a comitetului creditorilor.
17. În acest context trebuie avut în vedere și rolul comitetului creditorilor, care este format din 3 sau 5 creditori, dintre primii 20 de creditori cu drept de vot, dintre cei deținând creanțe ce beneficiază de cauze de preferință, creanțe bugetare și creanțe chirografare, cele mai mari în ordinea valorii și care se oferă voluntar, selecția fiind

efectuată prin întrunirea acestor criterii cumulative pe baza celui mai mare procentaj de vot din valoarea creanțelor prezente, fiind ales în cadrul primei ședințe a adunării creditorilor [art. 50 alin. (4) din Legea nr. 85/2014]. Printre atribuțiile comitetului creditorilor se regăsesc următoarele: să analizeze situația debitorului și să facă recomandări adunării creditorilor cu privire la continuarea activității debitorului și la planurile de reorganizare propuse; să ia cunoștință de rapoartele întocmite de administratorul judiciar sau de lichidatorul judiciar, să le analizeze și, dacă este cazul, să formuleze contestații la acestea; să întocmească rapoarte, pe care să le prezinte adunării creditorilor, privind măsurile luate de administratorul judiciar sau de lichidatorul judiciar și efectele acestora și să propună, motivat, și alte măsuri; să introducă acțiuni pentru anularea unor acte sau operațiuni frauduloase, făcute de debitor în dauna creditorilor, potrivit prevederilor art. 117 alin. (1), atunci când astfel de acțiuni nu au fost introduse de administratorul judiciar ori de lichidatorul judiciar [art. 51 alin. (1) lit. a),c),d) și f) din Legea nr. 85/2014].

18. În ceea ce privește pretinsa neconstituționalitate a soluției legislative criticate, în raport cu prevederile art. 21 din Constituție, Curtea, în jurisprudența sa, a arătat că specificul procedurii a impus adoptarea unor reguli de procedură speciale, care derogă de la normele dreptului comun, stabilirea acestora constituind atributul exclusiv al legiuitorului, potrivit prevederilor art. 126 alin. (2) din Constituție, fără ca prin acestea să fie aduse atingeri accesului liber la justiție (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 635 din 27 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 37 din 12 ianuarie 2017).

19. De asemenea, având în vedere întregul ansamblu legislativ în materie, prin Decizia nr. 686 din 8 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 462 din 7 iunie 2019, paragrafele 22-24, Curtea a constatat că în procedura insolvenței sunt prevăzute mecanisme legale prin care să fie supuse controlului de legalitate al judecătorului-sindic chestiuni legate de derularea procedurilor de insolvență, orice creditor putând aduce la cunoștința comitetului creditorilor aspecte legate de activitatea administratorului judiciar/ lichidatorului judiciar și, prin urmare, să solicite punerea în discuție a înlocuirii administratorului judiciar/lichidatorului judiciar, pentru motive temeinice, pentru aplicarea defectuoasă a prevederilor Legii nr. 85/2014 sau pentru neîndeplinirea corespunzătoare a atribuțiilor prevăzute de lege, mai ales că, pe lângă rolul său de reprezentant al creditorilor și de apărător al intereselor acestora, potrivit art. 47 alin. (3) din Legea nr. 85/2014, comitetul creditorilor poate chiar convoca adunarea creditorilor (care poate fi convocată și de către creditorii deținând creanțe în valoare de cel puțin 30% din valoarea totală a creanțelor cu drept de vot), care, la rândul său, poate adopta o hotărâre pentru înlocuirea administratorului judiciar, în condițiile legii, pe care să o supună analizei judecătorului-sindic. Prin cadrul legal în materie se stabilesc competențe exclusive în cadrul procedurii insolvenței, iar, în raport cu scopul procedurii de insolvență și în conformitate cu principiile acestei proceduri, legiuitorul a recunoscut, în funcție de interesul urmărit, legitimare procesuală fiecărui creditor sau creditorilor prin organele colective de reprezentare a intereselor acestora. Astfel, judecătorul-sindic efectuează controlul judecătoresc al activității administratorului judiciar și/sau lichidatorului și soluționează procesele și cererile de natură judiciară aferente procedurii insolvenței, printre principalele atribuții regăsindu-se și judecarea contestațiilor debitorului, ale comitetului creditorilor sau ale oricărei persoane interesate împotriva măsurilor luate de administratorul judiciar ori de lichidatorul judiciar [art. 45 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 85/2014], în timp ce administratorul judiciar ori lichidatorul sau, în mod excepțional, debitorul, dacă acestuia nu i s-a ridicat dreptul de a-și administra averea, exercită atribuțiile manageriale, creditorii, prin organele acestora, pot controla, sub aspectul oportunității, deciziile manageriale adoptate de persoanele competente [art. 45 alin. (2) din Legea nr. 85/2014], dându-se totodată posibilitatea ca, în condițiile prevăzute de lege, orice creditor să poată formula contestație la judecătorul-sindic pentru motive de nelegalitate, în fața căruia se pot prezenta nemulțumirile și formula toate apărările pe care le consideră necesare, în condițiile legii.

20. Având în vedere cele mai sus prezentate, Curtea nu a reținut pretinsa încălcare a prevederilor constituționale ale art. 21, astfel că excepția de neconstituționalitate a fost respinsă ca neîntemeiată. Față de această împrejurare, întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în aceste decizii își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

21. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dreptului de proprietate se observă că prevederile art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție garantează dreptul de proprietate și creanțele asupra statului, iar conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite prin lege. Or, pe de o parte, în cazul de față, autoarele excepției de neconstituționalitate nu dețin nicio creanță asupra statului, creanța acestora derivând din raporturile comerciale încheiate cu debitorii. Pe de altă parte, de principiu, aceste limite au în vedere obiectul dreptului de proprietate și atributele acestuia și se instituie în vederea apărării intereselor sociale și economice generale sau pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale altor persoane, esențial fiind ca prin aceasta să nu fie anihilat complet dreptul de proprietate (în acest sens, a se vedea și Decizia nr. 19 din 8 aprilie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 24 mai 1993). De asemenea, Curtea a statuat, prin Decizia nr. 59 din 17 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 din 9 martie 2004, că, în temeiul art. 44 din Constituție, legiuitorul ordinar este competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principală conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat. Totodată, și jurisprudența Comisiei Europene a Drepturilor Omului, spre

exemplu, Decizia din 10 martie 1981, pronunțată în Cauza X împotriva Belgiei, este în sensul că procedurile legale instituite în materia insolvenței, de principiu, nu reprezintă o privare de proprietate asupra bunurilor, ci o măsură de control al folosirii acestora, în concordanță cu interesul general, potrivit [art. 1 paragraful 2 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale](#) (a se vedea și Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 17 iulie 2003, pronunțată în Cauza Luordo împotriva Italiei, paragraful 67).

22. Prin urmare, în virtutea prevederilor constituționale și convenționale, de principiu, statele au o anumită marjă de apreciere cu privire la adoptarea legilor pe care le consideră necesare pentru reglementarea procedurilor insolvenței și cărora se circumscriu și prevederile criticate în prezenta cauză, prin care se instituie procedurile și subiecții ce pot solicita înlocuirea administratorului judiciar/lichidatorului judiciar, pentru motive temeinice, și care, în final, se decide de către judecătorul-sindic, fără ca prin aceasta să fie încălcat dreptul de proprietate al creditorilor care nu se regăsesc în mod concret menționați de lege printre acești subiecți, întrucât aceștia pot să își apere drepturile ce derivă din calitatea de creditori prin mecanismele prevăzute de lege și precizate mai sus. De altfel, procedura insolvenței nu garantează recuperarea integrală a creanțelor aparținând tuturor creditorilor, scopul insolvenței fiind instituirea unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului aflat în insolvență. Față de cele prezentate, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor criticate, în raport cu prevederile constituționale și convenționale privind dreptul de proprietate privată și protecția bunurilor, este neîntemeiată.

23. Referitor la dispozițiile [art. 53 din Legea fundamentală](#), Curtea observă că acestea nu au incidență în cauză, deoarece nu s-a constatat restrângerea exercițiului vreunui drept sau al vreunei libertăți fundamentale și, prin urmare, nu este aplicabilă ipoteza prevăzută de norma constituțională invocată. Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, spre exemplu, [Decizia nr. 53 din 12 februarie 2013](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 155 din 22 martie 2013, invocarea prevederilor constituționale referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți nu poate fi reținută dacă nu s-a constatat încălcarea vreunei prevederi constituționale care consacră drepturi sau libertăți fundamentale, astfel cum sunt prevăzute în [capitolul II - Drepturile și libertățile fundamentale din titlul II - Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale din Constituție](#).

24. Pentru considerentele expuse, în temeiul [art. 146 lit. d\)](#) și al [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), precum și al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Trusmann Construct - S.R.L. din Giroc, județul Timiș, și de Societatea Roca Extract - S.R.L. din Orșova, județul Mehedinți, în Dosarul nr. 6.290/101 /2015/a6 al Tribunalului Mehedinți - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile [art. 57 alin. \(4\) din Legea nr. 85/2014](#) privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Mehedinți - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 decembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,

Ionița Cochintu
